

Sosiaalinen media opetuksessa, viestinnässä ja vuorovaikutuksessa

Eija Kalliala

Blogi: <http://eijakalliala.fi/>
[Twitter](#)

Koulutuksen sisältö

- Sosiaalisen median mahdollisuudet ja luonne
- Yhteisöllinen työskentely ja jakaminen
- Viestintä ja vuorovaikutus sosiaalisessa mediassa
- Yhteiskirjoittaminen
- Tekijänoikeudet ja tietosuoja
- Verkkoyhteisöjä
- Avoimia digitaalisia sisältöjä

Taustani

- [Tietie-verkko-opetusyhteistyön](#) koordinaattori 1995–2015
 - 14 ammattikorkeakoulua, satoja verkkokursseja, tuhansia opiskelijoita
- Monimuotoista yhteisöllistä opetusta verkossa vuodesta 1997 lähtien
 - Projektioppiminen, yhteisöllinen oppiminen, tutkiva oppiminen
 - [Datan avaaminen](#), “MOOC” julkishallinnolle 2016
- Opetusalan sosiaalisen median [SoMy](#)-hanke ja [AVO2](#)-hanke 2012–2014
 - Yli 20 somehankkeen koordinointi
 - Opettajien Sometu-verkoston fasilitointi
- Yhdistystoimintaa: [Open Knowledge Finland](#), [IT-kouluttajat](#), [Sytyke](#), [Enter](#)
- Tietokirjailija
 - Verkko-opettamisen käsikirja (Finn Lectura 2002)
 - Sosiaalinen media opetuksessa (Finn Lectura 2009, 2012; yhdessä Tarmo Toikkasen kanssa)
 - Kirja [ketterästä projektityöstä](#) kirjamaratonissa, Sytyke 2013
 - [My Data – johdatus ihmiskeskeiseen henkilötiedon hyödyntämiseen](#), yhteisöllisesti muokattu teos, LVM 2014 (uusi versio tulossa)
 - [Tietie – verkko-opetusta 20 vuotta](#), IT-kouluttajat 2016

Mitä on sosiaalinen media?

- Sosiaalinen media on
 - prosessi, jossa yksilöt ja ryhmät rakentavat yhteisiä merkityksiä sisältöjen, yhteisöjen ja verkkoteknologioiden avulla. (Jussi-Pekka Erkkola 2009)
 - tietoverkkoja ja tietotekniikkaa hyödyntävä viestinnän muoto, jossa käsitellään käyttäjälähtöisesti tuotettua sisältöä ja luodaan ja ylläpidetään ihmisten välisiä suhteita. (TSK 2010)
 - julkista keskustelua, tiedonrakentelua ja jakamista verkossa. (Kalliala & Toikkanen 2012)

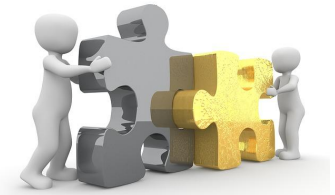
Sosiaalinen media

- Toimintakulttuuri muuttuu, osaamista jaetaan avoimesti, sisältöjä linkitetään uusiksi kokonaisuuksiksi.
 - [Sosiaalinen media eilen, tänään ja huomenna](#), Tarmo Toikkasen [Pecha Kucha](#) -esitys 22.5.2010
 - Verkossa jaetaan huippuluentojen esityksiä ja parhaita oppisisältöjä ([TED](#), [Khan](#), [OCW](#)).
 - Verkosta löytyy avoimesti jaettuja kuvia, videoita, ääntä, musiikkia ja esitysdioja oman materiaalin monipuolistamiseen.
 - Verkossa voi työstää tuotoksia yhdessä ja jakaa niitä.
 - Jokainen somen käyttäjä on oma mediansa.
- Some tuo nettiin dokumenttien (verkkosivujen) verkoston päälle sosiaalisen verkoston. (Harto Pönkä 2014)

Sosiaalisen median palveluita

- **Verkostoja:** [Facebook](#), [Google+](#), [LinkedIn](#), [Instagram](#), [SecondLife](#), suomalaisia: [IRC-galleria](#), [HeiaHeia](#)
- **Mikroblogeja:** [Twitter](#) (ohje), [Edmodo](#)
- **Säiliöitä:** [YouTube](#), [EduTube](#), [Vimeo](#), [Bambuser](#), [Flickr](#), [Google Photos](#), [Google Drive](#), [SlideShare](#), [Prezi](#), [Wikipedia](#), [Wikimedia](#), [Jamendo](#)
- **Yhteiskirjoitusta:** Tieken [Etherpad](#)-muistio, [Purot.net](#), [Wikispaces](#)
- **Pikaviestimiä:** [Skype](#), [WhatsApp](#), [Slack](#), [Snapchat](#)
- **Linkkienjakopalveluita:** [Diigo](#), [Del.icio.us](#), [Scoop.it](#), [Pinterest](#)
- **Muita:** [Thinglink](#), [Dropbox](#), [Todaysmeet](#), [Bitly](#), [Doodle](#), [Trello](#), [Google Maps](#), [Foursquare](#), [Periscope](#)
- **Vanhoja ohjeita:** [Viisautta blogin käyttöön](#), [Viisautta wikin tekoon](#), [Kouluttajan työkalupakki](#), [Wikit opetuksessa](#)

Some opetuksessa

CC0 Public Domain,
lähde Pixabay

- Oppijat löytävät ryhmätyövälineitä
 - Opettaja luo keskustelualueen, chatin ja wikin
 - Oppijat ottavat itse käyttöön: [Skype](#), [Dropbox](#), [Google Drive](#), [Trello](#)
- Oppiminen näkyväksi
 - [Tutkivan oppimisen](#) tiedonrakentelu ympäristö [Fle4 kursseilla](#)
 - Kurssituotokset verkkoportfolioon (CV)
- Some aikuiskoulutuksessa
 - Suljettu keskusteluryhmä Facebookissa
 - Oppijoiden [kehittämishankkeet Purot](#)-wikissä
- Avokurssi
 - [Oppimismateriaali](#) Wikiopistossa
 - Vuoden 2009 toteutuksen [kurssiblogi](#)
 - [Pulahdus sosiaaliseen mediaan](#) (LeMillissä suunnitelma ja reflektointi)
- [Tutkimuksia](#) sosiaalisesta mediasta opetuksessa
(SoMy-hanke, vuoteen 2014 asti)

Yhteisöllinen työskentely ja jakaminen

- Tapahtumien järjestäminen
- Tuotteiden ja palveluiden kehittäminen
- Opetuksen yhteissuunnittelu

Yhteiskirjoittaminen Google Drivessa

- Muutamat kirjoittavat, monet kommentoivat
- Samanaikaisia kirjoitustuokioita
- Kirjoittaminen voidaan vaiheistaa:
ensimmäinen versio valmiiksi -> kommenttikierros -> toinen versio ->
kommenttikierros -> kolmas versio -> kielenhuolto, kuvat, taitto -> julkaisu

Kirjapyrähdys, kirjamaratoni, booksprint

- Asiantuntijat viikonlopuksi kirjoittamaan yhdessä
- Sama fyysinen tila, intensiivinen tekeminen, fasilitaattori, etäosallistumismahdollisuus
- Nopeasti valmista, loppuhionta myöhemmin

CC0 Public Domain,
lähde Pixabay

Yhteisömanageri

- Mikä on yhteisömanageri?
 - Piilotettuaarre: [Yhteisömanagerit järjestävät itselleen tapahtuman ja sisältöä siihen](#) 20.1.2017
 - Grapevine: [Millainen on hyvä yhteisömanageri](#) 17.1.2017
 - ViestintäPiritta: [Mitä yhteisömanageri tekee -kysely](#) 25.1.2016
 - Kinda: [Uusi ammattikunta, yhteisömanagerit](#) 11.9.2014
- [CMAD](#)
 - Community Manager Appreciation Day eli yhteisömanagerien arvostuspäivä
 - Kokemuksia [CMAD 2017](#):sta ja [CMAD2014](#):sta (Eija Kalliala)
 - CMAD [ensi vuonna](#) Lappeenrannassa 22.1.2018
- Yhteisömanagerit
 - [Facebookissa](#) (848 jäsentä)
 - [LinkedInissä](#) (507 jäsentä)

Oletko muokannut Wikipediaa?

- Vapaa tietosanakirja
- Sisältö jaettu CC BY-SA -lisenssillä (nimeä - jaa samoin)
- Kirjautumatta voit korjata pieniä virheitä, mutta kirjautumalla muokata enemmän ja lisätä artikkeleita
- Välilehdet: lue, muokkaa, historia
- Muista lähteet!
 - Mistä tieto löytyy? Tiedon pitää löytyä jostain muualta
 - Älä kopioi suoraan lähteistä vaan muokkaa tekstiä
 - Ei nopeasti muuttuvaa tietoa vaan kohtalaisen pysyvää
- Vastuulliset ylläpitäjät (nyt 38 henkilöä)
- Esimerkkejä
 - [Tutkiva oppiminen](#)
 - [Haaga-Helia ammattikorkeakoulu](#)
 - [Kesäyliopisto](#)

Viestintä ja vuorovaikutus sosiaalisessa mediassa

- Verkostoissa ideat leviävät ja palvelukokemukset jaetaan
- Joukkoistaminen, crowdsourcing, talkoot: asiakkaat mukaan tuote- ja palvelukehitykseen
- Miten mukaan?
 - Kuuntele, älä keskeytä, ole rehellinen
 - Käytä kohderyhmällesi sopivia kanavia
 - Reagoi, kiitä, kannusta, auta – ja tarvittaessa pyydä heti anteeksi
 - Tuota sisältöä, älä “mainosta”
 - [Netiketti](#)
- Viestintä muuttuu
 - Harto Pönkä: Analyysia [Finnairin kriisiviestinnästä](#) (18.2.2014)
 - Ilkka Olander: [Miten some muuttaa journalismin](#) (10.12.2013)
- Yhdessä tekeminen
 - [Qelluntai 2012](#)
 - Thinglink: [kartta](#) ja [ohje](#)

Opensource.com: 2 reasons why the term "crowdsourcing" bugs me, CC BY-SA 2.0, lähde Flickr

Muutamia blogeja

- [Kemppinen](#)
- [Piilotettu aarre](#)
- [Viestintä-Piritta](#)
- [Kinda](#)
- [Matleenan blogi](#)
- [Opeblogi](#)
- [Vesan linja](#)
- [Kirjastot.fi](#)
- [Suomensuojelija](#)
- [Kielikuvia](#)
- [Ikinörtti](#)
- [Blogit.fi](#), suomalaisia blogeja eri aiheista
- Verkkokurssi: [Perusta blogi](#) (SoMy-hankkeen SOOC)

Mike Licht, Young Woman Blogging, after Marie-Denise Villers, CC BY 2.0, lähde Flickr

Twitter (mikroblogi)

CC0 Public Domain, lähde Pixabay

- Ohjeita

- ViestintäPiritta:
[Twitterin käyttövinkit](#) 4.5.2017
- [Twitterin usein kysytyt kysymykset](#)
- Pauliina Mäkelän [kooste Twitter-ohjeista](#) 2013–2015
- [Twitterin aihetunnisteet opetuksessa](#) – suomeksi esim. #oppiminen #opetus #koulu #opettaja #digitalisaatio #liikunta

- Muutamia twiittäajia

- [Mikko Hyppönen](#), [Somevaari](#), [Aku News](#), [Pauliina Mäkelä](#), [Anne Rongas](#), [Atso Almila](#), [Harto Pönkä](#), [Kaupunkiympäristö](#), [Kiasma](#)
- Suomalaisia top-twiittäajia kesällä [2012](#) ja [2013](#) sekä syksyllä [2015](#)
- TwitterCounter: [Top 100 followers in Finland](#)

Tekijänoikeus, tietosuoja, tietoturva

Tekijänoikeus

- Toikkanen, Oksanen: [Opettajan tekijänoikeusopas](#). (Finn Lectura 2011), ks. [Kopiokissa](#)-sarjakuva
- Toikkanen: [Mitä jokaisen opettajan tulisi tietää tekijänoikeudesta](#) (2012)
- [Kopiraitti](#), Kopioston ja opetusministeriön tuottama tekijänoikeusopas
- Palveluiden sopimusehdot ja sijaintimaan lainsäädäntö
- [Creative Commons -lisenssi](#)
- [Operight](#) – Opettajan työ ja tekijänoikeudet
- [Juristit vaativat elokuvia ladanneilta rahaa uhkakirjeillä](#), HS 19.1.2017
- [Tavallisen käyttäjän suoja vahvistuu](#), HS 18.6.2017

Tietosuoja

- Suomen [tietoyhteiskuntakaari](#) 7.11.2014
- [GDPR](#) 25.5.2018

Tietoturva

- Viestintävirasto: [Kyberturvallisuus](#),
[Yksityshenkilön TOP 5 uhat ja ratkaisut](#)

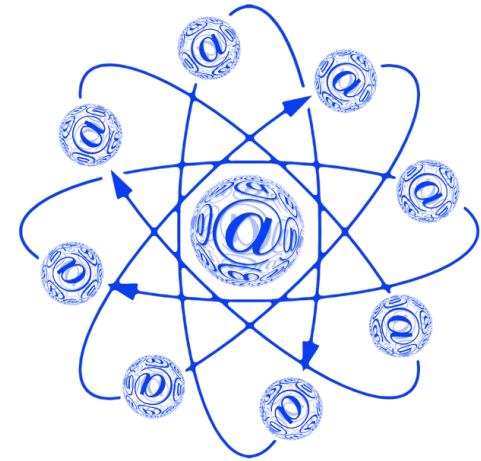

Yamashita Yohei, CC on Orange, CC BY 2.0, lähde Wikimedia Commons

Verkkoyhteisöjä

Tietystä aiheesta kiinnostuneet
keskustelevat ja jakavat sisältöjä.

- [Opettajaverkoston wiki](#)
- [Wikiopisto](#)
- [Social Media News](#) (Google+, 160 552 jäsentä)
- [Oppimisen tulevaisuus](#) (Google+, 218 jäsentä)
- [MOOC](#) (Google+, 7 260 jäsentä)
- [Tieto- ja viestintäteknikka opetuksessa](#) (Facebook, 18 741 jäsentä)
- [Yhteisömanagerit](#) (Facebook, 848 jäsentä)
- [Aristoteleen kantapää](#) (Facebook, 20 005 jäsentä)
- [Yhdyssana on yhdyssana](#) (Facebook, 36 123 jäsentä)
- [Lisää kaupunkia Helsinkiin](#) (Facebook, 14 796 jäsentä)
- [Positiivisten ihmisen Kouvola](#) (Facebook, 6 194 jäsentä)
- [Future Social Media](#) (LinkedIn, 38 023 jäsentä)
- [E-Learning 2.0](#) (LinkedIn, 67 900 jäsentä)
- [Marketing & Communication Network](#) (LinkedIn, 284 862 jäsentä)

CC0 Public Domain, lähde
Pixabay

Avoimia digitaalisia sisältöjä

Avoimia digitaalisia oppimateriaaleja

- [OpenCourseWare](#), [Open Education Consortium](#)
- [Wikiopisto](#), [Wikikirjasto](#), [LeMill](#)
- [Avoin Oppikirja](#)
- [Yle Oppiminen](#) ([käyttölupa](#) opetukseen)
- [TED](#), asiantuntijapuheenvuoroja maailmalta (ei kaupalliseen käyttöön)
- [Khan Academy](#), opetusvideoita (ei kaupalliseen käyttöön)
- [MOOC](#)-lista

Muita

- [Wikimedia Commons](#), kuvia, videoita, ääniä
- [Avoindata.fi](#), avoimen tiedon ja yhteentoimivuuden palvelu
- [Helsinkikuvia.fi](#), Helsingin kaupunginmuseon verkkopalvelu
- [Avoin tiede ja tutkimus](#); HS [pääkirjoitus](#) 7.8.2017
- Some-säiliöt ja sisältöjen käyttöluvut (esim. [Flickr](#), [YouTube](#))
- [Pixabay](#), [Openclipart](#)
- [Avoimet osaamismerkki](#) ([Open Badges -yleisesittely](#), 2014)

Markus Büsges, leomaria
designbüro, Germany, CC
BY-SA 4.0, lähde
Wikimedia Commons

Verkkopalveluja kansalaisille

Viranomaisten laatimia

- [Suomi.fi](#): kansalaisen palvelut yhdestä osoitteesta
- [Makupalat.fi](#): kirjastojen linkit tiedonhakuun
- [Infopankki.fi](#): Helsingin monikielinen tietopankki
- [Mediaa kannattaa oppia lukemaan](#) (Yle Elävä arkisto, 2004)
- [Kansalaisneuvonta](#)
- [Tutki budjettia](#), valtiovarainministeriö

Muita

- Ilkka Pirttimaa: [BlindSquare](#), [vuoden tietotekniikkatuote](#) 2013
- Joonas Rouhiainen: [Junat.net](#)
- Ville Saarinen, Juho Ojala: [The flow towards Europe](#)
- Katja Ratamäki: [Miils \(uutinen THL:n palkinnosta 2015\)](#)
- [Tampereen kaupungin avoimen datan sovelluksia](#)
- [DataBusiness Challenge](#) -kilpailussa 30.1.2017 palkittuja
- Hahmota Oy: [Valtion budjetti](#)

Uusia ilmiöitä

- Mitä jos somen käyttäjä kuolee?
 - [Church of Internet](#) Kiasmassa
 - [Emonum](#), suomalainen startup
 - [Facebook-käyttäjätili, jos käyttäjä kuolee](#)
- [Someraivo](#)
 - Sanna Ukkola: [Kuoliaiksi kiusatut?](#) (Yle 18.3.2017)
 - Petteri Järvinen: [Kun somemoka osuu tuulettimeen](#) (7.7.2017)
 - [Miten selittää someraivo?](#) (Yle 1.3.2016)
- Videobloggaajia
 - [Vlogit.fi](#), suomalaisia vloggaajia
 - Vlogeja digilehdissä, esim. [Someaino](#)
 - Jo vuonna 2008: [Sun aitis](#) ja [pedagoginen kävely](#)
- [Kalevauva.fi](#)
 - Uutta kansanperinnettä vauva-palstalta